

Zakon o zaštiti potrošača

Primena Zakona o zaštiti potrošača u praksi

U praksi prilikom primene Zakona o zaštiti potrošača ("Sl. glasnik RS", br. 73/2010) koji je stupio na snagu 01 januara 2011. otvaraju se brojna pitanja koja nisu eksplicitno regulisana, zbog čega postoji potreba za detaljnijom i preciznijom regulativom pojedinih slučajeva.

Imajući u vidu da zakon nije predvideo donošenje podzakonskih propisa, kao nepreciznost ili nedovoljnu definisanost zakonskih odredbi, tumačenja zakona od strane ministarstva trgovine i usluga su veoma značajna.

U skladu sa gore navedenim, otvaraju se pitanja koja su vezana za primenu zakona u odnosu na poslove lizinga, zatim pitanja odgovornosti trgovaca za nesaobraznost potrošne robe i obaveze trgovaca da ističu i oglašavaju prodajnu cenu robe u dinarima.

- ***Primena zakona u odnosu na ugovore o lizingu***

Zakon o zaštiti potrošača eksplicitno reguliše samo prodaju robe putem kupoprodajnih ugovora ne regulišući prodaju robe putem lizinga u kojima se kao ugovorne strane pojavljuju pravna lica kao kupci i vlasnici robe do konačne isplate cene (davalac lizinga), dok korisnici robe kojima se ista isporučuje, saglasno ugovorima o isporuci, mogu biti i fizička lica (korisnici lizinga).

Nedostatak regulative ostavlja neregulisanim pitanje primene zakona u delu koji se odnosi na prava potrošača kao fizičkih lica po osnovu nesaobraznosti robe u odnosu na ove pravne poslove, budući da je Kupac iz ugovora o isporuci lizing kuća koja nije fizičko lice i koje robu kupuje za potrebe obavljanja komercijalne delatnosti (davalac lizinga).

Prema mišljenju Ministarstva trgovine i usluga br. 011-00-00352/2010-04, odredbe Zakona o zaštiti potrošača o pravima potrošača kao kupaca po osnovu nesaobraznosti robe primenjuju se u odnosu na ugovore o lizingu kod kojeg postoji pravo korisnika lizinga da otkupi robu po isteku lizing perioda (finansijski lizing), dok se ova pravila ne primenjuju u odnosu na ugovore o zakupu kod kojih ne postoji mogućnost otkupa predmeta lizinga i gde korisnik lizinga vraća predmet lizinga davaocu lizinga po isteku lizing perioda (operativni lizing).

Shodno tome, pravni položaj korisnika finansijskog lizinga kao potrošača po osnovu nesaobraznosti predmeta lizinga sa ugovorom je znatno povoljniji u odnosu na pravni položaj korisnika operativnog lizinga.

- ***Primena pravila o odgovornosti za nesaobraznost robe u odnosu na pojedine vrste robe***

Zakon o zaštiti potrošača određuje saobraznost robe kao njenu saobraznost ugovoru, zatim opisu koji je dao trgovac, kao i postojanje svojstava potrebnih za redovnu upotrebu ili naročitu upotrebu za koju je potrošač nabavlja koja je poznata trgovcu i ukoliko odgovara opravdanim očekivanjima potrošača u odnosu na tu robu.

Odgovornost trgovca za nesaobraznost robe postoji u periodu od 2 godine od izvršene prodaje, s tim da je teret dokazivanja saobraznosti robe ugovoru za prvih 6 meseci od njene prodaje na trgovcu.

Ipak, kako određena roba po svojoj prirodi može predstavljati tzv. potrošni materijal ili pomoćni materijal, primena normi o odgovornosti trgovca za nesaobraznost te vrste robe i primena pravila o teretu dokazivanja koji je na strani trgovca u ovim slučajevima nije opravdana.

U tom smislu, zakon sadrži odredbu da teret dokazivanja nesaobraznosti robe tj. zakonska pretpostavka da je roba bila nesaobrazna ugovoru, neće postojati u prvih 6 meseci od izvršene prodaje, u slučaju kada je to u suprotnosti sa prirodom robe i prirodom određene nesaobraznosti.

Dakle, zakon je ostavio sudskoj praksi i nadležnoj inspekciji da definiše robu koja neće biti pod opštim režimom „saobraznosti“.

- ***Primena pravila o isticanju i oglašavanju prodajne cene robe odnosno usluga***

Zakon propisuje obaveze trgovaca koje postoje pre zaključenja ugovora o prodaji robe koje se odnose na isticanje i oglašavanje prodajne cene na nedvosmislen, čitak i lako uočljiv način u valuti koja je zakonito sredstvo plaćanja u Republici Srbiji.

Ministarstvo trgovine i usluga koje vrši nadzor nad primenom zakona o zaštiti potrošača je svojim mišljenjem br. 011-00-00352/2010-04 zauzelo stanovište da se zakon, mora doslovno primenjivati, što podrazumeva obavezu trgovaca da prodajnu cenu robe ističu na robu u dinarima i da prodajnu cenu robe oglašavaju u dinarima.

S tim u vezi, kako je cena uvoznih proizvoda vezana za stranu valutu i eventualno nestabilan kurs dinara, doslovna primena navedene odredbe stvara potrebu trgovcima da cene proizvoda dnevno nivelišu na robu, ambalaži, na mestu prodaje roba, u cenovnicima roba, kao i na robu koja se nalazi u izlogu, kao i da prodajnu cenu robe oglašavaju u dinarima, što će znatno otežati poslovanje trgovaca.

Zakon o zaštiti potrošača je svakako uveo niz instituta i novina kojima se poboljšava položaj potrošača, ali imajući u vidu polje primene zakona, uopštene definicije koje su u njemu sadržane, kao i da pojedine pravne

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релефе РС / Glavni urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vojislava Katić, Nevena Stević, Magda Braun / **Br. 32/11**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

situacije nisu regulisane, kroz praksu će se u primeni zakona nesporno stvoriti prostor i potreba za njegovom izmenom i detaljnijom regulativom.

Saša Sindelić, advokat

sasa.sindjelic@tomic-stevic.co.rs